

Rondleiding door de kerk in De Meern

Hartelijk welkom bij deze "Virtuele Rondleiding" door onze parochiekerk. Deze rondleiding is gebaseerd op het boek "Kerk en Kunst" (J.H.P.Heesters), welke bij rondleidingen door de kerk gebruikt wordt.

De afbeelding aan het begin van deze "Virtuele Rondleiding" is van een schilderij van de Vleutense schilder Jac. Graafland, dat in bezit is van onze parochie.

Opmerkelijk is dat de kerk nog niet omgeven is door andere gebouwen. Tegenwoordig is de kerk vanaf de Rijksweg niet meer zichtbaar. Wel is de torenspits van verre zichtbaar.

De juiste datering is niet bekend maar het moet tussen 1940 en 1947 geschilderd zijn. Deze conclusie is gebaseerd op het feit dat boven de hoofdingang van de kerk de patronale, het grote Mariabeeld, van Leo Jungblut nog niet is geplaatst.

Jac. Graafland is geboren op 13 februari 1903 en overleden op 19 september 1973. Van 1928 tot 1968 had hij een schildersbedrijf dat gevestigd was in: 't Schildershuis aan de Utrechtseweg 39 in Vleuten.

In zijn vrije tijd heeft Jac. Graafland talloze tekeningen en schilderijen gemaakt. Veel historische panden en dorpsgezichten heeft hij op het doek vastgelegd. Ruim veertig werken van hem sieren de wanden van het gemeentehuis te Vleuten.

Foto: Hans Nijman, Vleuten
Tekst: J.H.P. Heesters

Voor dat u via het voorplein de kerk binnenkwam, heeft u het grote beeld boven de hoofdingang kunnen zien. Dit beeld, de zogeheten patronale van de kerk, is in 1947 door Leo Jungblut gemaakt.

Op een hardstenen sokkel staat de beeltenis van O.L. Vrouw ten Hemelopneming op een wolk met opgeheven handen in de klassieke gebedshouding. Aan haar voeten twee cherubijnen die haar begeleiden bij de ten hemelopneming.

De feestdag van de patrones van deze kerk wordt wereldwijd op 15 augustus gevierd. De naam van de patrones en de feestdag dateert al uit de vijfde eeuw.

Via het voorportaal betreedt u de kerk die door architect H.C. van de Leur is ontworpen. Tijdens pater Dom Paul Bellot. Deze monnik is de architect geweest van de St. Paulusabdij in Oosterhout waarvan de toren veel gelijkenis vertoont met die van deze kerk. Nadat Dom Bellot in 1929 naar Frankrijk was vertrokken, vestigde H.C. van de Leur zich in de Heilige Landstichting in Nijmegen. In 1938 kreeg hij opdracht om deze kerk te bouwen. Kenmerkend voor zijn bouwstijl zijn de handvorm bakstenen die in een strak kettingverband en op de smalle stroken in kruisverband zijn gemetseld. Over deze kerk heeft van de Leur gezegd: ' Zo ontstond een echte dorpskerk met zware toren, stevig geworteld in de plaatselijke zware klei. De architect is op 8 januari 1994 op 95 jarige leeftijd overleden.

U gaat vanuit het portaal rechtsaf. Daar staat het doopvont. Het doopvont wordt ook wel genoemd "de moederschoot van de kerk". Want door de doop wordt je geboren in het huisgezin van God.

We komen als gelovigen de kerk binnen als mensen die er kind-aan-huis zijn. Dat is ook de reden waarom wijwaterbakjes direct naast de toegangsdeuren hangen. Als je wilt kun je er een vinger in dopen en een kruisteken maken op jezelf. Dat is een herinnering aan de doop.

Dit doopvont is meegetrokken vanuit de oude schuilkerk en de kerk van 1888 an de Stadsdam naar de huidige kerk. Op de achtergrond ziet u nog net een deel van de 7-armige levensboom waaraan de doopschelpen hangen. Met deze jacobsschelpen zijn de dopelingen van het afgelopen jaar gedoopt.

In een nis rechtsachter het doopvont bevindt zich het beeld van Sint Franciscus.

Hier staat het beeld van de dierenvriend dat door Leo Jungblut in 1951 is gemaakt.

Op de achtergrond hangt een wandkleed van de naaldkunstenares Hildegard Brom-Fischer.

Hierop heeft zij elementen van het beroemde Zonnelied van Franciscus geborduurd.

Links boven Broeder Zon en rechts Zuster Maan. De basis stelt Moeder Aarde voor. Omdat Franciscus patroon van de dieren is, komen deze veelvuldig voor. Zo ziet u een libelle, een vlinder, vissen en eenden.

U passeert een aantal schilderijen die kruiswegstaties worden ge noemd. Zij stellen, samen met de staties aan de rechterkant van de kerk, de laatste gang van Christus voor vanaf zijn veroordeling tot zijn graflegging.

Hier ziet u de 5e statie: Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis dragen

Deze staties zijn in 1945 op kwartsietplaten van Noorse leisteen door Adriaan van der Weijden ingekrast en geschilderd. Christus is gekleed in een koninklijk rood gewaad dat na zestig jaar nog steeds vol van kleur is. De beulen zijn als domme mensen met afgeplatte hersenloze hoofden afgebeeld.

We komen nu bij het eerste zij-altaar.

Boven dit altaar ziet u de Jozefplaquette ook gemaakt door Leo Jungblut.

Jozef was de voedstervader van Jezus Christus en de bruidegom van Maria.

Evenals de andere beelden van Jungblut is ook dit beeld vervaardigd uit geglazuurde keramiektegels

Volgens hen die de familie Jungblut nog gekend hebben vertoont het hoofd van deze Jozef een sprekende gelijkenis met het gezicht van de vader van Leo Jungblut.

Zij-altaren werden vroeger gebruikt om eventueel meerdere priesters tegelijkertijd onafhankelijk van elkaar de Mis te laten lezen. Na de liturgievernieuwing van het 2e Vaticaans concilie 1968 "leest" de priester niet meer de H. mis, maar hij viert de eucharistie samen met de hele geloofsgemeenschap. Is er meer dan één priester dan celebreert hij samen met de hoofdcelebrant aan het hoofdaltaar.

Hier heeft u een goed zicht op de monumentale muur schildering. Deze is in 1949 door Adriaan van der Weijden geschilderd. Hij is hiervoor geïnspireerd door het boek Openbaring dat door de evangelist Johannes op het eiland Patmos is geschreven. Centraal staat de Heilige Drievuldigheid. Bovenaan de Heilige Geest met daaronder God de Vader die in een zegende houding is afgebeeld met in zijn hand een tweedelig vlammend zwaard. Het is niet gebruikelijk om God de Vader af te beelden. Het maakt deze muurschildering des te unieker.

Daaronder het Lam met een boekrol voorzien van zeven zegels. Zeven is een heilig getal dat is samengesteld uit de getallen drie en vier. Ze staan voor de Heilige Drievuldigheid enerzijds en de vier elementen anderzijds. Deze tweedeling van het getal zeven komt nog twee keer bij de schildering voor.

Links zijn vier en rechts drie kandelaars afgebeeld. Bij de Heilige Geest zien we links vier en rechts drie sterren. Met deze zeven sterren worden de zeven engelen van de zeven gemeenten bedoeld. Vier engelen staan aan de hoeken van de aarde die de winden uit de vier windstreken tegenhouden.

Tegen de absismuur staat op een klein altaar een brandvrij tabernakel.

Dit was in 1940 een bijzonderheid omdat voor het eerst een dubbelvleugelige schuifdeur in plaats van twee scharnierende deuren is gebruikt.

Het edelsmeedwerk is van de Utrechtse edelsmid Ad van Roosmalen. Op de linkerdeur is een vis die een broodkorf draagt, de zogenaamde Ichtus, ingedreven.

Op de rechterdeur is het Lam Gods te zien.

In de absiswand zijn vier gebrandschilderde ramen geplaatst met voorstellingen van de vier evangelisten.

Ze zijn ontworpen door de beroemde kunstenaar Willem Mengelberg. Ze zijn, evenals de andere gebrandschilderde ramen in de kerk, door de Utrechtse glazenier G.J.A. Kocken geplaatst.

Eén raam is geschonken door het toenmalige kerkbestuur en het andere door het armbestuur.

De 4 gebrandschilderde ramen met de evangelisten en de 4 hoeken van het altaar vertellen dat het Evangelie bestemd is voor alle 4 windrichtingen, dus voor alle mensen en volken.

Katholiek betekent "algemeen", dus "voor iedereen".

Staande voor het altaar met het gezicht naar de koorzolder ziet u het hoofdorgel van de kerk. Dit fraaie orgel is in 1888 gemaakt door de orgelbouwers M. Maarschalkerweerd & Zoon.

Zij waren leerlingen en later meesterknecht van de befaamde Utrechtse orgelbouwers J. Batz & Co die 'Orgelbouwers van Z.M. de koning' waren.

Het is in 1940 overgebracht van de voormalige kerk aan de Rijkstraatweg naar de nieuwe kerk aan de pastoor Boelenslaan.

Het orgel is in 1987 grondig gerestaureerd.

Maarschalkerweerd orgel

In kerk is bij de bouw rekening gehouden met een orgel dat op de koorzolder achter in de kerk is geplaatst. Dit orgel is afkomstig uit de oude kerk aan de Rijksweg. Het is in 1888 door de orgelmakers M. Maarschalkerweerd & Zoon gebouwd. Zij waren leerlingen en later meesterknecht van de befaamde Utrechtse orgelbouwers J. Batz & Co die "Orgelmakers van Z.M. den Koning" waren. Orgelbouwer Maarschalkerweerd heeft voor de oude kerk een fraai en betrekkelijk klein instrument afgeleverd. Als we het mooie eikehouten voorfront bekijken, dan is dat versierd met polychrome elementen. Op het horizontale deel onder de pijpen staat te lezen: 'Ter Eere Gods geschonken door Joh. van O en MP Ao 1888'. Deze letters staan voor Johan van Oostrom en zijn vrouw die toen aan de Rijksweg 124 woonden.

Naast het zichtbare pijpwerk bevat het orgel twee manualen (= speeltafels), een voetpedaal, drie registers voor het bovenmanuaal en zes voor het onderklavier. Het binnenwerk bestaat uit 48 houten pijpen.

In 1888 was er nog geen elektriciteit waarmee het orgel in werking gesteld kon worden om de blaasbalg met lucht te vullen. Om toch voldoende lucht te krijgen en dus het orgel te laten spelen was aan de linker zijkant een trapinstallatie aangebracht. Deze is nog steeds aanwezig.

Na het tweede Vaticaanse concilie werd het altaar verplaatst en op 25 mei 1967 in gebruik genomen. Omdat de eucharistieviering toen een bijeenkomst werd van een vierende gemeente, verliet het koor de traditionele plaats achter in de kerk. Daarbij speelde ook de gedachte om het orgel voor in de kerk een plaats te geven.

In oktober 1980 werd het idee geopperd om een klein pijporgel op het priesterkoor te plaatsen. Omdat het om een grote uitgave ging, werd eerst de mening van de parochianen gevraagd. In april 1986 was het oude- en historische orgel aan restauratie toe waarbij toen tevens aan verplaatsing naar het priesterkoor werd gedacht.

Daarvoor is echter goedkeuring van de Bisschoppelijke Liturgische Bouw- en Adviescommissie nodig. Ervaringen bij andere parochiekerken waren negatief. Daarom was deze commissie geen voorstander voor een verplaatsing. Het aandachtsveld financiën stelde voor om het orgel te restaureren. Tevens werd gedacht aan een actie en de financiële stand door middel van een

thermometer in het kerkportaal aan te geven. Dit voorstel werd gehonoreerd. Bij het 100 jarig bestaan van ons kerkorgel konden de parochianen weer luisteren naar een mooi en historisch instrument.

Disposities

Bovenmanuaal		Ondermanuaal	
Viola da Gamba	8	Prestant	8
Holpijp	8	Bourdon	16
Roerfluit	4	Roerfluit	8
		Octaaf	4
		Doublet	2
		Trompet	8

Vooraan links komt u bij het zij-altaar met Maria-plaquette die evenals de andere plaquettes in de kerk, in 1940 door Leo Jungblut zijn gemaakt.

Deze voorstelling treft u ook aan als parochiestempel en als parochielogo op het drukwerk voor 2004.

Hier omheen een in metaaldrijfwerk uitgevoerde bloemenkrans die in 1956 gemaakt is in het atelier Brom in Utrecht. De krans bestaat uit passiebloemen. Het is een geschenk van en aan de toenmalige pastoor van Lunen bij gelegenheid van zijn 25-jarig priesterjubileum.

Het tabernakel op dit altaar is in 1956 gemaakt in het atelier van Ad van Roosmalen in Utrecht. Op de deur zijn de gekruisigde Christus en twee engelen aangebracht.

U loopt via het linkerpad met 7 kruiswegstaties terug richting portaal van de kerk.
U passeert nu de Mariakapel. We gaan er even binnen.

De Maria- of dagkapel, dagelijks geopend voor gebed van 08.00uur tot 20.00uur
Deze kapel is van oorsprong de doopkapel van de parochie geweest. Deze was vanuit de kerk toegankelijk.

In 1974 werd deze heringericht als Rouwkapel door oa een tussenmuur te plaatsen, waardoor de rouwkapel, alleen nog via het portaal bereikbaar bleef.

In 1997 werd deze tussenwand weggehaald en de entree voorzien van een afsluitbaar hek. De kapel is via een zij-ingang dagelijks te betreden.

Via de kerk is de kapel alleen te betreden tijdens vieringen.

In de kapel staat een modern en strak Mariabeeld dat door Wim Kappé (overleden april 2006) , ter gelegenheid van het 200 jarig bestaan van de R.K. gemeenschap, is gemaakt. Dit beeld heeft op 26 januari 1997, na de herinrichting, een vaste plaats gekregen.

Achter dit beeld hangt een fraai wandkleed dat in 1959 door de naaldkunstenares Hildegard Brom-Fischer is gemaakt. Zij heeft in- spiratie opgedaan bij de Maria-litanie waarvan verschillende aanroepingen in beeld zijn gebracht. Zo ziet u rechts de aanroepingen: "Zetel der wijsheid" en "Gouden huis". Links is de aanroeping "Ivoren toren" uitgebeeld.

Het meubilair bestaat uit 4 modern uitziende banken, welke evenals het verrijdbaar altaar, gemaakt zijn uit de kerkbanken, die tijdens de verbouwing in 1996/1997 vervangen zijn door stoelen.

Rechts naast het Mariabeeld ligt een boek waarin bezoekers van de kapel, intenties kunnen opschrijven.

In de wand ziet u rechts een gebrandschilderd raam dat de doop van de koning Clovis door de Heilige Remigius laat zien.

Rechts van de verrijzenis-ikoon, ziet u een verrijdbaar altaar. Dit altaar is gemaakt door de aannemer en parochiaan Henk Brinkhof.

Het altaar is geheel gemaakt van hout, wat afkomstig is, uit de kerkbanken in de zijbeuken, die tijdens de verbouwing in 1996/1997 vervangen zijn door stoelen.

Het bovenblad van het altaar bestaat uit drie lagen hout.

In het midden van de front bevindt zich de patronale van onze parochie. Vanuit deze, is een stralenpatroon te zien.

Het altaar wordt gebruikt tijdens de "door de weekse" vieringen. Het mobiele altaar wordt dan voor de stoelen in de rechterbeuk geplaatst.

Tijdens de weekend vieringen staat het altaar achter in de kerk en hierop staat dan het brood en de wijn gereed welke als offergave naar voren gebracht wordt.

Na de pilaar gaat u links naar de Maria- of dagkapel.

Voordat u de kerk weer door de glazendeuren verlat ziet u de verrijzenis-ikoon geschilderd door Kees van Veen.

Let u op de hand van Christus die Adam bij de pols, de levensader, en niet bij de hand vasthoudt.

Voor deze ikoon ligt in een vitrine stolp het parochiale memorieboek. Hierin staan per dag van het jaar alle overledenen opgetekend die van vanaf het begin van deze kerk in 1940 zijn overleden.

Achter de ikoon bevindt zich de rouwkapel.

rondom de ikoon hangen de gedachteniskruisjes voor de medegelovigen die in het afgelopen jaar gestorven zijn.

Op de staande balk van de glazen wand voor de hoofddeuren hangt een expressief kruisbeeld.
(Op deze foto uit 1996 nog direct op de achterwand)

Het is een missie-kruisbeeld dat de gelovigen bij het verlaten van de kerk troost en kracht geeft en allen herinnert aan hun opdracht om de liefde van Christus na te volgen in het dagelijkse leven.

Dit beeld is in 1947 door Leo Jungblut gemaakt. Dat was ter gelegenheid van het 150 jarig bestaan van de R.K. gemeenschap, vanaf 1797, in Oudenrijn en vanaf 1940 in De Meern.

In de kerk is nog veel meer te zien. Vooral de prachtige architectonische ruimte zelf maakt op iedere bezoeker indruk.

De rondleiding is ten einde. We nodigen u nu uit voor een echt bezoek aan onze kerk.